

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВИЗНАВСТВО У ШКОЛІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і методики
викладання історії
протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правознавство у школі
Викладач (-і)	Кобута Степан Йосифович, к.і.н., доцент
Контактний телефон викладача	0342596001
Е-mail викладача	stepan.kobuta@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	За графіком
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення дисципліни є основи правознавства, що вивчаються у шкільному курсі Навчальний предмет спрямований на поглиблення теоретичних і практичних знань студентів з основ правознавства та їх адаптації до навчальної програми загальноосвітніх шкіл. Він спрямований на засвоєння таких умінь: розвиток критичного мислення й логіки; здатність розуміти й оцінювати правові явища та процеси, аналізувати різноманітні життєві ситуації відповідно до дії правових норм; ставити запитання та шукати відповіді щодо ролі права, значення прав людини в житті суспільства і держави. Опанування студентами основ правознавства дасть можливість у практичній роботі забезпечити навички формування системи цінностей, правосвідомості, правової культури в учнів / учениць, пробудження їхнього інтересу до права, заохочення до свідомої реалізації, застосування й дотримання правових норм	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Мета курсу:</u> оволодіння студентами поглиблених правових знань студентів, їх правосвідомості та правової культури; формування знань теорії держави і права, основних засад трудового, сімейного, конституційного, адміністративного, цивільного, кримінального та інших галузей права стосовно дітей та неповнолітніх; формування у майбутніх вчителів належного рівня правових знань, системи юридичних навичок та умінь щодо практичного застосування цих знань під час навчального процесу у загальноосвітніх закладах. <u>Основні цілі курсу:</u> оволодіння теоретичними знаннями з навчальної дисципліни; набуття навичок практичного застосування набутих теоретичних знань з дисципліни; формування умінь користуватися необхідною нормативно-правовою базою; виховання у студентів законослухняності через повагу до права і закону.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Пропонована дисципліна покликана розвинути наступні компетентності: <u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання, потребує інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії в основній (базовій) школі і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі. <u>Загальні компетентності:</u> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, а також до використання знань у	

практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчальному процесі.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність перенесення системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти, у професійну діяльність.

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання учнів українською - державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області історії та суспільствознавства.

ФК 9. Здатність усвідомлювати суспільний статус і призначення професійної діяльності вчителя історії, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокореляцію своїх професійних якостей, аналізувати, досліджувати та поширювати передовий педагогічний досвід¹.

Програмні результати навчання студента, які формуються під час читання цієї дисципліни

РН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології, сучасних освітніх технологій; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН 2. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 3. Орієнтуватися в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперувати термінологією з фахових предметів.

ПРН 4. Демонструвати інтегроване мислення, пояснювати цілісну картину суспільно-історичного розвитку через міжпредметні зв'язки.

ПРН 5. Використовувати кращу складову курсу історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; організовувати позакласну гурткову роботу, музейну, пам'ятко-охоронну, народознавчу роботу, спрямовану на збереження і використання історико-культурної спадщини України та світу з навчальною, науковою і просвітницькою метою.

ПРН 6. Працювати з джерелами інформації, вміти їх аналізувати, синтезувати, порівнювати та інтегрувати їх у зміст навчання історії, представляти та обговорювати відображені в них факти, явища, події, визначати власну позицію щодо суперечливих питань.

ПРН 7. Знати зміст шкільних курсів історії, проектувати і здійснювати навчальний процес, обирати оптимальні компетентісно орієнтовані методики навчання історії і суспільствознавства за допомогою сучасних інноваційних технологій, уміти оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці.²

¹ Згідно наказу МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 13.06.2024 р. №842 та розпорядження ПНУ імені Василя Стефаника «Про оновлення освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 11.02.2025 р. №32-р

² Згідно наказу МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 13.06.2024 р. №842 та розпорядження ПНУ імені Василя Стефаника «Про оновлення освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 11.02.2025 р. №32-р

5. Організація навчання					
Обсяг навчальної дисципліни					
лекції		10/2			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		20/8			
самостійна робота		60/80			
Ознаки навчальної дисципліни					
Семестр	Предметна спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
7	014.03 Середня освіта (Історія)	4	Вибірковий		
Тематика навчальної дисципліни					
Тема		кількість год.			
		лекції д.ф.н / з.ф.н.	семін. (практ ичн.) заняття д.ф.н. / з.ф.н.	сам. роб. дф.н. / з.ф.н.	
Тема 1. Основи теорії держави і права.		2/0	2/0	6/10	
Тема 2. Правовідносини. Правопорушення. Юридична відповідальність.		2/2	2/2	10/10	
Тема 3. Взаємозв'язок людини і держави.			2/0	6/10	
Тема 4. Органи державної влади в Україні.		2/0	2/0	8/10	
Тема 5. Неповнолітні як суб'єкти цивільних та сімейних відносин.		2/0	4/2	10/10	
Тема 6. Трудове законодавство про неповнолітніх.		2/0	2/2	6/10	
Тема 7. Види правопорушень неповнолітніх.		-	4/2	10/10	
Тема 8. Юрист як професія.		-	2/0	4/10	
ЗАГ:		10/2	20/8	60/80	
6. Система оцінювання навчальної дисципліни					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Шкала оцінювання				
	Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік зараховано
	90-100	відмінно	5	A	
	80-89	добре	4	B	
	70-79			C	
	60-69	задовільн	3	D	

	50-59	о		Е	
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)			
	1-25	незадовільно			
	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів: 20 балів – за роботу на лекційних заняттях (контроль: 2 тематичні тестування); 40 балів – відповіді на семінарських заняттях, участь в обговоренні проблемних питань; поточні тестування у дистанційній системі. 20 балів – виконання індивідуального завдання у формі електронного есе/повідомлення на 10 с. та/або тематичної презентації на обрані з запропонованого переліку теми. 10 балів – самостійна робота студентів (тестування у дистанційній системі). 10 балів – підсумкова бесіда (колоквіум) на останньому семінарському занятті.				
Вимоги до письмових робіт	Проводяться у тестовому режимі в системі дистанційного навчання університету. Оцінюються за 100-бальною шкалою.				
Семінарські заняття	Оцінювання роботи здійснюється за п'ятибальною шкалою. Передбачає обговорення проблемних питань на задану тематику, участь в дискусії, виступи (презентації) за темами індивідуальних завдань.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх форм роботи, відсутність негативних оцінок, невідпрацьованих пропущених занять				
Підсумковий контроль	<i>Форма контролю – залік.;</i> <i>Форма здачі комбінована.</i> Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань.				
7. Політика навчальної дисципліни					
Політика курсу полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Відвідування лекцій і семінарських занять для студентів є обов'язковим. <u>Академічна доброчесність:</u> У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці)					

повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять:

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 15.00 год. – 17.00 год.

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується документом: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

8. Рекомендована література

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Видання друге. Херсон, 2019.
2. Галуцько В. В., Армаш Н. О., Діхтієвський П. І. та ін. Адміністративне право: повний курс Підручник. Херсон : Олді-Плюс, 2018.
3. Конституція України. К.2022.
4. Наровлянський О.Д. Основи правознавства: підруч. для 9 кл. загальноосв. завч. закл. К.: Грамота, 2017.
5. Основи правознавства : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / уклад. : Булавіна С. Є., Колодяжна В. В., Крисюк Ю. П., та ін.; за заг. ред. д.ю.проф. М. М. Яцишина. Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017.
6. Ратушняк. Основи правознавства: підручник для 9 класу. Тернопіль, 2017.
7. Ремех Т.О., Пометун О.І. Основи правознавства: підручник для 9 класу для загальноосвітніх навчальних закладів. К.: Літера, 2017.

Викладач *Кобута С.Й.,*
доцент кафедри історії України
і методики викладання історії